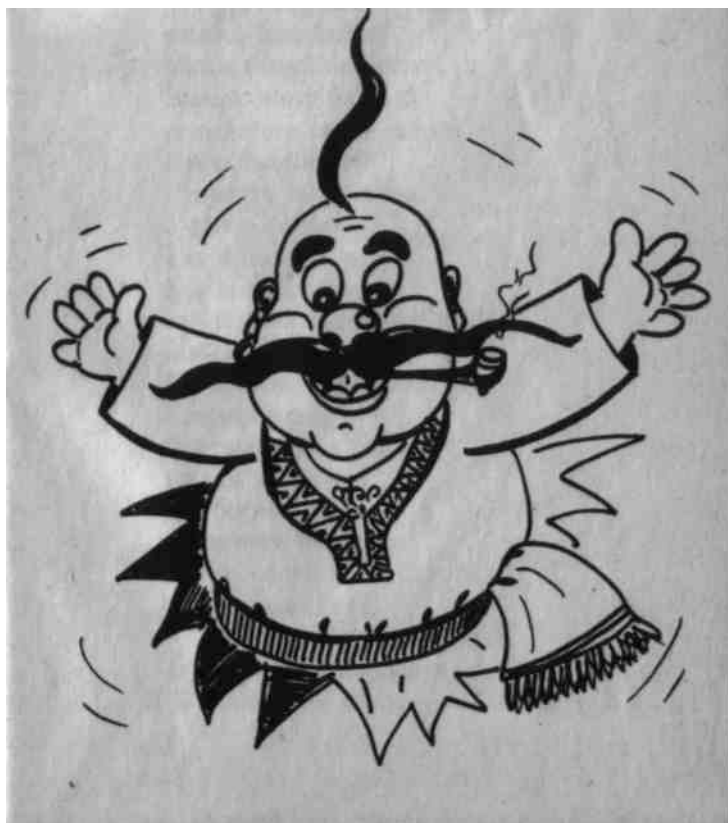

Тетяна Фролова

***БУВАЛЬЩИНИ, НЕБИЛИЦІ
ТА ВСЯКІ ДУРНИЦІ***

Як куми черевики купували

Якось мені черевики
намуляли ноги, так що мусив
їх знімати посеред дороги.
Краще я вже піду босий, хоч і
по болоті. Дивлюсь — коли
такі самі вже висять на плоті.
— Ото, — думаю, — напевно,
якийсь бідачисько
пішов босий по болоті.
Видно, йому близько.
А най його качка копне
з тею злодійнею!
Етикетка загранична,
а фігня фігнею.
І свої повісив поряд
для антиреклами
тай послав їх всіх ще далі,
ніж до псьої мами.
Іду й клену всі майстерні
і коперативи,
що такого для народу
взуття наробили.
Іду босий і радію,
що в ноги не тисне.
А тут людей назбиралось,
неначе навмисне.
— Дядьку Петре, чого босі?
Ще й з мене кепкують.
— Пропив, — кажу, — черевики —

От і чимчикую.
Воно, звісно, таки втрата,
і таки велика.
Але як же в селі можна
геть без черевика?
На другий день іду знову
щось-таки купити.
Якось воно не пристало
босому ходити.
Назустріч кум. І теж босий.
Теж іде до skleпу.
То, виходить, ми обидва
попали в халепу.
Ми обидва посміялись
з нашої пригоди
і *по* пиву вихилили
з такої нагоди.
Кум і каже: — Слухай мене,
йдем до секондхенда,
купим собі черевики
із якогось френда.
Купим трохи приношені,
пани невеликі.
Зате добрі та дешеві
будуть черевики.
Там, брат, ходять не те, що в нас,
ти не сумнівайся.
Якщо хто питати буде,
то не признавайся.
Дивлюсь — стоять, виблискують.
Такі, як нам треба.
Продавщиця оченята
опустила з неба.

— Беріть, — каже, — заграничні
і зовсім новенькі.
Кум приміряв. Вона йому:
— Носіть здоровенькі.
А кум мене приспішує
з усієї сили:
— Бери, щоб хто не перебив.
Бач, як пощастило.
Кум на мене поглядає,
я дивлюсь на нього.
— Ну, як? Добрі? — запитую.
— Та ніби нічого.
Йдем додому, змовляємось, щоб
таки підлити. Доки дійшли, то
на ноги не можемо ступити.
— Ой, муляє! Хоч знов скидай
посеред дороги.
— Певно, куме, в нас з тобою
неправильні ноги.
— Та чого там неправильні? І
ліва, і права.
То не в ногах, куме, діло — в
черевицях справа. Бодай тебе
шлябан свиснув з твоїм
секондхендом! Та ще, куме,
разом з Вами та з тим вашим
френдом! Краще, куме, тії
гроші ми були б пропили. Бо
ми собі черевики знов свої
купили.

Як куми депутата обирали

— Виберіте мене в Верховну Раду! В депутати хочеться — і край. Запевняю вашу всю громаду, що тоді для вас настане рай. Буде ковбаса вам і сосиски, і "Первак", дістану курагу. Голосуйте лиш за наші списки. І за мене — вашого слугу. Так вже хочу людям послужити, аж бажання ті у скроні б'ють. Отоді вже будете ви жити краще, ніж в Америці живуть. Кум Іван, а з ним і кум Микола, ще старенька жіночка одна, тихо усміхаючись, спроквола слухали того балакуна.

— Будуть вам дороги і квартири, пенсію в долярах вам зроблю. Може ви мені не ймете віри, та я всіх вас, виборці, люблю. Тут бабуся ледь не заридала: кому — сльози, а кому, бач, сміх. —" Господи, невже ж таки в долярах? Я ж не розуміюся на них!

— А не оберете — так і знайте: ані "Первака", ні ковбаси вам не буде, навіть не благайте: не допоможе, хоч і не проси.

— Оберімо, — каже кум Микола,

— бо візьме й скасує ковбасу.

— То дурне! От поросся заколю —

то, якої хочеш, принесу.
— Що, коли "Первак" він заборонить? Хоч і
магазинський, та шкода.
— Та у мене того самогону... Пий — не
вип'єш. Знаєш, не вода. Не журися:
маєм хліб і сало, , помідори десь там
ще були.
На усю б Верховну Раду стало,
якби в гості часом забрели.
— От говорить! Я б так не потрапив.
А обличчя, бач, яке бліде.
Оберім, щоб часом шляк не трафив. Школа
чоловіка, пропаде. Кум Іван не дав себе
просити:
— То нехай. Чи нам не все одно?..
Говорити — не мішки носити.
Он у клубі вибите вікно.
Кум Петро й собі примкнув до спілки:
— Ні, розумний, що не говори...
Хай поставить нам відро горілки —
й оберемо, чорт його бери!

тітка Параска кумів мирила

То був гумор, скажу я вам,
гумор і сатира,
як літала по повітці
кумова сокира.
Я стояла за дверима
й лопала від сміху:
де побачити ще" можна
отаку потіху?

Кум був трохи перебрал
Учора на Ганни,
тому настрій був у кума
вранці препоганий.
Голова йому боліла,
аж дух забиває.
Може, дехто з вас те знає,
як воно буває...
Тут до кума завітала ,
сусідка Ликера,
нічогенька молодичка,
з півтора центнера.
Рум'яненко, при параді,
у новій запасці,
по повітці походжає,
як принцеса в казці.
Посміхається любенько
і дивиться ласо
на Трохима, як. буває,
кішечка на м'ясо.
Від такого дива в кума
щелепи звело.
- Що це з Вами, голубчику,
учора було?
Чи Ви трохи перепили? Чи
зовсім здуріли?.. Пам'ятаєте,
що вчора мені говорили?
- Що морочиш мене зранку
тими балачками?
Краще дай горілки склянку,
щоб дійшов до тям. Бо моя
забрала гроші

й сховала у скриню. То вже
гарну та хорошу маю
господиню. Байка їй, що
чоловік мучиться з
похмілля.
- Ото, - каже, - і не пий те
погане зілля.
- Умру, - кажу, - отоді
будеш голосити.
- Вмирай, - каже, - тоді може
врешті кинеш пити. Ликерочко,
голубонько, Принеси чарчину,
Якщо масш, бо їй-Богу
Тут-таки загину.
Тільки курява знялася -
біжить молодиця,
аж на вітрі замаяла
запаска й спідниця.
А я стою, аж незручно.
Та вже хочу знати,
як Ликера мого кума
буде рятувати.
А ще, правду вам сказати,
дуже знати хочу,
що він їй таке казав
на п'янії очі.
Дивлюсь - біжить вже б то здому,
хова під запаску.
Отак хоче запобігти
у Трохима ласку.
Ну і пройда та Ликера!
Теж таки кума!

Чи на тебе не холера?
Чи правцо нема?
Я швиденько до Федори:
така, мовляв, справа.
Ходи, мовляв, подивимось,
бо й сама цікава.
Приспішую, бо між ними
йдеться до гріха.
Наче блискавка, Федора,
грізна та лиха.
Ще й копистку прихопила
на всякий случай.
Ти вже мені, любий куме,
за те вибачай.
Не могла ж я допустити,
щоб вчинився глум.
І Трохима трохи шкода,
Бо ж таки мій кум.
Прибігаєм, захекані,
заглядаєм в шпарку -
а Ликера Трохимові
наливає чарку.
- Пий, голубчику, бо б'є,
напевно, у скроні.
І закусувать дає
огірки солоні. -
- От спасибі, врятувала!
Відлягло одразу.
Що я вчора там патякав?
Може, чим образив?
То вже вибач, будь ласкава:
п'яний - що дурний...
Там у пляшці щось зосталось

ще мені налий. Випив іще. -
Полегшало. Бо думав, що
згину. Тепер піду трохи
ляжу, на якусь годину.
- А як же я? - запишалась,
наче дівка в церкві.
А Федора аж труситься:
Видно, здають нерви.
Кулаком штовхаю в спину:
- Встигнеш, почекай.
Зіпсуєш усю малину,
а цікаво ж вкрай.
Якось її вгамувала.
Далі стоїмо.
І Ликерин кусень сала
поглядом їмо.
- Ви казали, що випили
з великого горя,
бо у Вас не та дружина, не я,
а Федора, і А ще мене
називали своєю жоною.
Обіцяли розлучитись й
женитись зо мною. Від слів
таких у Трохима скругліли
зіниці.
- Невже міг я говорити отакі
дурниці?
- То Ви мене надурили,
бідну молодичню? ОбіцяЛи,
говорили,
а тепер - дурниці!

- Йди ти собі, молодице,
під три околоті!
Мало чого п'яний дурень
може намолоти!
Та щоб я свою Федору
проміняв на кого?
Вона в мене, правда, жінка
норову крутого.
Але ж зате господиня
і другим не рівня.
А як вдягнеться у свято -
наче королівна.
- Ах, ти, алкаш! Ах, п'яндило!
Як просив налити,
то мене, дурну Ликеру,
можна й похвалити!
Похмелився, полегшало -
То можна й до жінки!
А щоб тобі сто болячок
у саму печінку!
Вчора про свою Федору
Ти не те казав.
Ти мене збезчестив вчора,
майже звалгував.
Я з тобою, голубчику,
чикатись не буду,
а заяву накатаю -
та й подам до суду.
Ти ж обіцяв женитися.
Женись, бісів сину!
А що, коли я від тебе
матиму дитину?
- Вгомонися, молодице!

Ти либонь забула,
що тобі вже п'ятдесятка
давненько минула.
Та ж ти добре пам'ятаєш,
Як ми за те пили
і тобі у подарунок

»

килима купили.
- Ото було б що згадувать!
Я пак і забула!
Як би міль його не з'їла,"
я б тобі вернула.
Подався тим килимом!
Нехай тобі трястя!
Нехай тебе чорти візьмуть -
стільки б було щастя.
Він мені роки рахує!
Ой, Боже! Ой, люди!
Порахуй Федорі зуби -
може, більше буде.
Тут Федора не втерпіла,
влетіла в повітку
і вхопила за кучері
гарненьку сусідку.
І кописткою по плечах!
І по чім попало:
- Ото тобі за горілку!
А то ще й за сало!
Як почали по повітці
танець танцювати.
Стоїть Трохим і не знає,
кого рятувати.
У руках тримав сокиру,
думав щось робити,

а тут баби прискочили та й
ну його бити. Згуртувалися
обидві у велику силу та й
напали на Трохима і з
фронту, і з тилу. Спересердя
він сокиру жбурнув у куток,
тим до смерті наполохав він
обох жінок. А я саме у
повітку увійти хотіла та й
бачила, як кумова сокира
летіла. Вичекала я хвилинку
і таки заходжу: може ж
якось я кумів помирити
зможу. Стоять усі
розгублені, я, мов
шизонута:

- Добридень Вам, помагай
Добре, що Ви туга.

Посміхаюсь дурнувато ніби
без причини.

- Я хотіла запросити
Вас на іменини.

- Іменини? Які-бо то? Всі
разом зігхнули.

- А святої Параскеви? Хіба
ж Ви не чули?

Всі по хатах розійшлися у
добру годину, а я пішла
готувати

для кумів гостину. То
нічого, що Параски аж
через півроку. Зате кумів
помирити вдалося,
нівроку.

Микитине кохання

У Микити гарні вуса
і нова машина,
і сусідка є, Маруся,
і своя дружина.
Ну, дружина - це не диво:
всякий може мати.
А сусідка: от красива -
їй в кіно зніматись.
Ну, дружина - як дружина:
варить, шиє, миє...
А сусідка - як кішечка,
муркотіти вміє.
Припадає, приголубить -
аж серденько в'яне.
Каже, що обідать любить
тільки в ресторані.
- Ноу проблем, - їй Микита.
Бере свою панну
й до найкращого у місті
веде ресторану.
В ресторані, як годиться,
Микиту шанують:
найдорожчі й найсмачніші
страви пропонують.

Якось він сказав дружині:
- Ти не ображайся:
буду жити у Марини,
ти з дітьми лишайся.
Посклала його речі
у нову валізу,
завдала йому на плечі
новий телевізор.
Тільки шкода, що зарплата
в нього невелика,
а Марина знавісніла,
наче кицька дика.
Треба сього їй і того,
і ще он тамтого.
Коли жінка годувала,
ще було нічого.
А тепер же треба жити
на одну зарплату.
А платять йому, звичайно,
не як депутату.
Каже в розпачі Микита
до своєї дами:
- Може б ти борщу зварила,
галушок з шкварками?
Та й вареників хоч трохи з
бульбою та з сиром. Або
просто без мороки картоплі
"з мундиром". Та й сорочки
вже брудні -нічого вдягати.
- Може, скажеш ти мені
ще й шкарпетки прати?
Ти мені про оту кухню

і не говори.
А свої мужицькі страви
сам собі вари.
Тут Микита зрозумів,
що любов минула.
Треба йти назад до жінки, ,
доки не забула.
Телевізора не брав,
бо вже поламався.
Сорочки в валізу склав
й додому подався.
Привітався з діточками:
- Мої голуб'ята!
Попросить тихенько в мамі,
щоб прийняла тата.
Жінка саме щось робила.
Мовчки встала з крісла.
Як по плечах уперіщить -
аж качалка трісла.
- Буду тебе лупцювати
з вечора до рання:
буду з тебе вибивати
все твоє "кохання".
Бачить хлоп, що кепські справи,
- Жінко, не жартуй!
Перше дай якоїсь страви -
Потім вже лупцюй!

Цікавий син

Чоловік ввійшов у хату,
а син і питає:

- Де буваєте Ви, тату, як
мами немає? Батько
трохи розгубився.

- Звісно... на роботі.

- А вночі? - малий питає,

- у якої тьоті? Показав

на пасок сину:

- Тоді будеш знати, як

виростеш і дружину

свою будеш мати.

Коли родився в рідному краю

Привезли пташку із чужих країв і посадили в клітку, як годиться. Та кіт сусідський якось її з'їв — тепер сусід з сусідкою свариться. От якби кіт той схрумкав горобця, ніхто б ні з ким за нього не сварився. Та розповідь не має ще кінця, та, певно, з вас ніхто не помилився: загадку розгадали всі мою, і зрозуміли ви, що все це значить: коли родився в рідному краю, не попадайся в пазурі котячі.

Лисиця в Інтернеті

Лисиці захотілось в Інтернет.
Що тут робить? Найперше — на бенкет,
туди, де позбиралась знать велика.
І не питали, хто її покликав.
В рудому вся — ну, звісно, як лисиця,
пройшла перед самісіньким постом,
крутнувши тільки віялом-хвостом.
Всі дивувались: що воно за птиця?
Дивилися, як п'є вона і їсть,
а надто вже дивилися на хвіст.
"О, ця, видадь, високо польоту!"
А прямо не спитали її: "Хто ти?"
Наввипередки гостю частували:
поїли смачно, ситно годували:
бенкет — на те він і бенкет.
Придумавши на те причину
і вибравши зручну хвилину,
лисиця попросилась в Інтернет,
у світ, пробачте, віртуальний,
бо тут їй, вибачте, набридло.
Ніхто ж не знав, що воно — бидло,
бо хвіст же був на диво ідеальний.
Пустили. А вона
поїла півнів віртуальних,
вкусила велетня-слона,
а скільки ще антиморальних
там пакостей накоїла — хто зна.
Та й утекла.
Немовби там і не була, і
Що тут за паніка зчинилась!
Усі кричать: "Це знову вірус

новий у нашім Інтернеті!"
Ті, що сиділи на бенкеті, і
ті, котрі стояли на посту,
тихенько знай собі мовчали, бо
соромно було, що зустрічали
лисицю не по розуму, а по хвосту.

Десерт

(Байка)

У мишачому царстві на помості і
бігання, і порання, і шум. Сьогодні
миші до kota йдуть в гості. Кому б
таке могло прийти на ум? Весь день
сиділа молодь в перукарні, і
суперечки пристрасні велись. А
старші знали, що вони й так гарні.
Навіщо їм ті зачіски здались?
Сьогодні честь їм випала велика.
Нема і сліду від проблем сумних.
Казали, ніби кіт їх сам покликав. Бо
що за день народження без них?
Стрибала молодь, старші дивувались?
Часи змінились? Чи коти не ті?.. А
дві найстарші миші заховались і
плакали собі на самоті. Бо їх ніхто
не слухав. Так благали, щоб віри не
йняли отим котам. Та молоді собі з
них кепкували, загнали в закут, щоб
сиділи там. „Ну ті старі! Такі вже
несучасні! Й малому ясно:-що там ті
коти?

У нас тепер амбіції є власні, з котами скоро будемо на „ти“. Бо ми такі! Нові й розумні миші! Набачились чимало всяких див. Вже в офісах свої ми маєм ніші, а дехто й по комп'ютеру ходив! Для нас тепер всі знято заборони, на те, щоб говорити — поготів. Хто знає, може, у новім сезоні почнемо полювання на котів". Не знали миші. Звідки їм знати? Якби знаття, пропав би весь концерт. А кіт хотів всіх друзів здивувати: й живих мишей подати на десерт. Тут висновки такі, звичайні й прості, і зовсім зрозуміла думка та: коли ти миша, то не йди у гості до хитрого і спритного kota.

Пригода в підводному царстві

(Казка для дорослих)

Зажурився під водою Водяник:
Холоднішає все дужче з кожним ранком.
Замерзає борода. - Ей, Пустобрик! -
На прислугу він гука. - Ей, голодранко!
Напустуються при місяці вночі, -
Не розбудиш їх удень при сонці потім.
До полудня собі сплять, мов паничі,
Й роблять вигляд заклопотаних в роботі!
І влетіло пустотливе бісеня,
Чи ще хто там його зна, яка він птаха,

Й закрутилось, завертілось... - Стій, щеня! Бо
дістанеш. - Бідний, бідний я невдаха!
- Що за галас ви зчинили уночі
І кого у вир запхали, харцизяки?
Я хвости вам повідрізую, собаки!
І зависте у мене, мов сичі!
- То рибалка собі грав біля води, А
вони його вхопили - та й у воду!
- Я ж просив, щоб не робили людям шкоду.
Бо тоді не оберемося біди.
Як наїдуть із машинами сюди,
дно розчистять, розплетуть нам баговиння.
Чи подумали ви, бісове насіння,
Ми тоді куди подінемось, куди?!
Закрутилось, завертілось - й ну пищать:
- Не карайте мене, пане! Я не винен!
То русалки зтягли у баговиння!
Я ж просив їх, я ж благав їх не чіпать...
- Ну, веди його до мене. Вже гіора
Тільки дудку хай свою візьме з собою.
Якщо гарно він мені на ній загра,
Буде жити, як царевич, під водою.
Як захоче, на русалці оженю. А
чого... Ото забава гарна буде!
- Що ви, пане! То ж русалки, а це ж - люди!..
- А тобі з'являться тут забороню!.. Знаю я,
що ви з русалкою того... Дуже любитесь... Чи
як там його к бісу... То ж давай веди сюди
мені його. Та ще, чуєш, прибери оту завісу, Із
латаття, баговиння, що там ще... Я не бачу,
що там діється у світі.
- Але ж так нас можуть всіх переловити!

- Ну, нічого, ти і з клітки утечеш.
І сухим. Як кажуть, вийдеш із води...
Щось сьогодні бачу ти розговорився. Ой,
гляди мені, щоб ти не докрутився і не
наробив собі біди. Не на жарт
перелякався Пустобрик. Спершу він
пішов розшукувати русалку, бо любилися
вони із нею змалку... Та русалка та
зчинила дикий крик.
- Ти чого мене так рано розбудив?"
Чи у царстві не знайшлось тобі роботи?
От тиняється непотріб без турботи. Хоч
би хтось тебе під греблю посадив.
Пустобрик із дива слова не знайшов.
- Пригадай, як нам було з тобою гарно.
- То був час пустий, проведений намарно
А тепер іди, відкіль прийшов.
- Я приніс тобі погану новину:
Водяник тебе готує за рибалку.
І русалка вмить прокинулась зі сну і
заговорила палко-палко.
- Чи ти сам таке від нього чув?
За рибалку? От якби це сталося!
Пустобрику ледь не до плачу,
а вона щасливо усміхалась.
- Я пішов, бо маю привести
До Водяника рибалку того.
- Добре, що мене ти сповістив.
Дякую. Не пам'ятай лихого.
Урочисто у Водяника. Кожен
день такого не буває. На сопілці
там рибалка грає:
То сумної, то і гопака.

В бороду сміється Водяник:
- До вподоби ти мені, юначе.
За тобою там русалка плаче.
Сам я до такого ще не звик...
Ось вона. Русалка увійшла. У
вінку і прибрана у зілля.
- Ти сама собі його знайшла -
То ж готуйся до свого весілля.
Тут рибалка аж на ноги став.
- Та ви що тут, чи дурні, чи п'яні? А
мене чи хтось із вас питав?
Це на ній, кікіморі поганій, Я
женитись мав би? Ну дива! Ще
такого не бувало зроду! Краще ще
раз кинутись у воду! Думали,
піймався? Чорта з два! Водяник
на диво не озливсь, А русалка
зціпила аж зуби.
- От тобі й жених! Такий, бач, любий!
А щоб ти крізь землю проваливсь!
І русалка, плачучи пішла.
Водяник підсів до хлопця ближче:
- Заспокойся, вислухай, дружище!
З нас ніхто тобі не хоче зла.
Відпущу тебе, скажімо, я.
Виловлять тебе і поховають,
І не пустять, певно, вже до раю,
Хоч вина у тому не твоя.
Тут рибалка, скільки сили мав,
Заукав: - Болотник! Потороччя!
Вилупив свої булькаті очі
І подумав, що мене піймав?
То ж затям, паскуднику, собі,

Що безглуздих жартів не люблю я.
Вмить тебе за бороду вхоплю я -І
повиснеш он на тій вербі!
Водяник вже трбхи й налякавсь:
- Ну, гаразд. Не хочеш ти русалку
Погостной хоч так у нас, "рибалко.
А гляди - й сподобається в нас.
Ввійшла русалка бідолашна,
Уся обдерта, горопашна,
Уся зарюмсана, в сльозах.
- Усе життя сиди в болоті! Як
не в сльозах, то у роботі! Це
не життя - це просто жаж!
- Чого ти ходиш, як примара!
Чи Пустобрік тобі не пара? -
Озвавсь до неї Водяник.
- Оте засмикане ледащо? За
нього заміж? Та нізащо!
Русалка аж зійшла на крик.
- З нудьги я ще раз утоплюся,
У дикі нетрі провалюся -
І вся ходитиму в п'явках. Це
за яку мені ти кару Придумав
отакого в пару? Вже краще
сивіти в дівках! Русалка
щезла. А чоловіки Без всякої
на те причини Обидва
посмутніли враз.
- Не буду я тебе морочить,
Ти не женись, коли не хочеш.
Бо кожна баба - то напасть.
Рибалка ще підсунувсь ближче,
Стиснув свій дужий кулачище

Й сказав: - Послухай-но, старий,
Пусти мене скоріш додому. Замерз я
вже в болоті тому. То ж краще,
друже, не дурій. Бо, як почнуть мене
шукати, Зруйнують ваше царство
кляте -І буде тут вам всім каюк! Твої
русалки, пустобрики, Якись вони у
тебе дикі. Ти прибери-но їх до рук.
Кричать, вищать, мов навіжені...
Хіба ж такі в нас наречені? Як
ясочки, як голуби! Таку - цілуй, таку
- люби! А то - що й навіть плюнуть
сором! Я не кажу тобі з докором.
Послухай, а у вас нема Чогось
такого... Ну, ти знаєш... Чи ти такого
не вживаєш? Ти, правда, цар... Але
дарма. Ти кажеш, є? Е, не поштиво!
Я ж в тебе гість? То пригости Й
додому з миром відпусти. - Було б це
превелике диво... А втім...
Сподобавсь ти мені. А то живу тут у
болоті, Труджуся цілі дні у поті, А
вдячності тобі - ні-ні! Ну, наливай.
Не пам'ятаю, Коли вже й пив... Немає
з ким. Не пити ж з кодлом цим своїм!
А іншого когось не маю. Самому ж
якось не пристало.

Бери, закусуй. З риби сало,
Хоча й не те, що там у вас,
Але нічого. - Риба - клас!
Якби до неї трохи солі...
Але нічого. У неволі
Зійде за кращі шашлики. *

Дививсь рибалка з-під руки, Як
Водяник п'янів поволі.
- А пійло те твоє міцне,
Та дуже вже болотом тхне.
Скажи тепер по правді чистій:
Додому пустиш ти мене?
Цар з непривички швидко впився
Відразу тут-таки й звалився.
Безтямно ще щось белькотів, Та
незабаром захропів. Ввійшла карга
якась примарна. Стара - то байка!
Та ж негарна: Крива, горбата ще й
сліпа І до рибалки підступа, І тихо
каже та бридуха:
- Що я негарна - то пусте.
Колись була я чепуруха,
Та хто тепер повірить в те?
На мене не дивись ти косо.
Хай спить собі наш Водяник.
Його залишимо ми з носом.
За мною йди - і нічирк!
Я покажу тобі дорогу - Живим
ти вийдеш із води. Там
помолись за мене Богу І більш
не потрапляй сюди.

На березі прокинувся рибалка. Сопілка
поряд. - Ну, а де ж русалка? І
засміявся: - От яка бридня Приснитись
може майже серед дня Натомленій і
змореній людині... Та я одначе весь у
баговинні! Забръоханий, немов
бездомний пес, І мокрий аж до ниточки
увесь!.. Та то одначе ніч була, здається...
І він почув, як з нього хтось сміється. З
води йому наживує рука Чи то русалки,
чи Водяника...
- Чи це було? Чи сон такий приснився?
Він плюнув тричі і перехрестився.
- А дзуськи вже до вас я попаду!
Додому краще я собі піду...
Ще треба буде в церкві попросити
Найближчим часом воду освятити.
Йому таке й на думку не прийшло, Що
вже два дні шука його село. Живий,
здоровий, плентався додому. Не скаже
він нічого і нікому. Бо не повірять, ще і
засміють І все життя спокою не дадуть.

Як рудий Панько в Італію їздив

(Сміх крізь сльози)

Як побравсь рудий Панько
з Феською рудою,   »
літ багато вже з тих пір
сплигло за водою.
Збудували собі хату
та й жили, як люди:
мали випити що в свято
і що з'їсти в будень.
Певно, так би і жили,
може й за сто років
і не мали б між людьми
жодної мороки.
Та лихий Панька попутав —
нема йому кари!
Кинув в голову Панькові
думку про доляри.
А як думка та в макітру
Панькові запала,
зажурився хлоп і ходить,
як та чорна хмара.
Щось думає, метикує,
збайдужів до всього.
— Ніщо інше, як кобіта
завелася в нього. Стала
Феська міркувати.
— Хлоп же не каліка... І
почала пильнувати свого
чоловіка.
День і два за ним слідкує

вірна його Феська,
та ніхто з ним не рантує.
— Видко, справа кепська.
Захворів. А може дістав десь
якогось спіда? І присіла його
жінка опісля обіда.
— Кажі мені, сучий сину, що
ото з тобою, що ти ходиш, як
та хмара, повитий журбою. І
тоді сказав Панько своїй
молодиці:
— Продаємо, жінко, хату й
їдем за границю.
— Чи ти, хлопе, геть, здурів,
чи з дива напився? Чи до
тебе, чоловіче, блуд якийсь
вчепився?
— Дурна бабо, — Панько каже,
— що ти розумієш! Ти ж і
євро від доляра
відрізнить не вмієш.
— І батьки мої ніколи
не відали того.
— От тому ми й так живемо з
тобою убого.
От як ми на "Мерседесі"
приїдемо в гості,
кум Степан, дурна ти Фесю,
аж лусне від злості.
А коли ми ще з тобою
й магазин відкриєм...

Словом, їдем. І не переч, бо і ми
щось вмієм.

Зупинились в Італії.
Боже ти мій милий!
Людей наших наїхало —
все заповнили.
Прислухались — кругом звучить
українська мова.
— Може, ми з тобою, Фесю,
втрапили до Львова?
І прибульці від такого
зовсім розгубились.
— Та не може бути того,
щоб ми з курсу збились.
І згадала: — Та ж у Львові і
моря немає.
— Та то правда. Але тапер
лихий його знає.
Можуть море перенести
і ліси згубити,
якщо можна на тім ділі
добре заробити.
— Не вигадуй. Прислухайся.
Італійська. Чуєш?
— Краще думай, де ти Фесю,
нині заночуєш.
Бо то наші навчилися. Як
захочуть, можуть. Та вони нам,
люба Фесю, нічим не допоможуть.
Бо така паскудна вдача, певно, у
людини:

добре, що я видряпався,
нехай другий гине.
—Нема чого, чоловіче,
на всіх нарікати. Ніхто
тебе на вигонив із
власної хати.
—Ну-ну, жінко. Зараз в сльози.
Бачиш, скільки люду.
І для нас тут щось знайдеться.
Якось воно буде.
Тут якийсь-то черевань
прямо до них чеше.
Вже не знаю, чи то гірше,
чи буде їм легше.
— Що, приїжджі?
Знайомитесь?
Я зразу й побачив.
Що? Роботу шукаєте?
— Та... не із ледачих.
—Що ж ви пізно так привезли
свою мармузелю?
Якби колись, влаштував би
у якімсь борделю.
Вона, правда, у вас таки
геть зовсім руда,
та якби була молодша,
то це не біда.
В нас клієнт буває різний,
В кожного свій смак...
Але їй уже запізно.
Аж Панько заклика.
А коли прийшов до тям,
мову відняло.
Так і кинувсь з кулаками

Й затопив в чоло.
— Ну-ну, хлопе, схаменися.
Якої холери?
Якщо хочеш, зараз будуть
тут карабінери. На таких
тут є управа. Це тобі не
Жовква. Стоїть Феська
заплакана, від злості
пожовкла.
— Мою жінку? До борделю?
Здобувся на мову.
— А шлячок би тебе трафив!
Й у кулаки знову.
— А ти думав, вас покличуть
лекції читати?
Таких, як ви, чоловіче,
нікуди дівати.
Пожалів твої сивини
й дам тобі роботу.
Будеш коней доглядати
до сьомого поту.
А от жінку влаштувати —
то просто біда.
Пішла б страви подавати,
так вона ж руда.
В нас клієнти вередливі,
можем збитки мати.
Хіба от що: нехай іде
собак годувати.
Та скажи хай витре очі,
краще хай сміється.
У собак від сліз жіночих
апетит пеується.

Влаштувались. Ще їм дали
якусь комірчину,
як сказали: — Для ночівлі
і для відпочинку.
Та хіба ж до відпочинку?
ледве ноги носять.
А посходяться — то жінка
клене і голосить.
— А щоб тобі колька в живіт!
Та ще й попід груди!
От, якби ми не їхали,
то жили б, як люди.
Феська ще біля собак
щось там перекусить.
А Панько вівса не їсть,
то терпіти мусить.
Часом щось там собі купить,
як терпіть не годний,
то проковтне й не помітить —
та й далі голодний.
І згадує, як то колись...
Сяде коло столу,
умне миску вареників
і миску росолу,
а перед тим ще шкляночку
доброї горілки...
Жив чоловік, як людина,
тепер без домівки.
— Чом я тебе, моя Фесю,
тоді не послухав?
Не спав Панько, журились Панько
й потилицю чухав.
В голос того не казав —

хай спить, язиката,
щоб не було її зверху,
бо сказиться, клята.
Спершу вони ще терпіли.
Потім таке стало,
що платити не хотіли
і не відпускали.
Й череваня десь не видно:
дідько його знає,
де подівся. Може, нових
прибульців наймає.
Потім Панько розказував,
а Феська мовчала,
бо на свого чоловіка
жаль великий мала.
— Прийшлося нам, хоч пропадай
нема на те ради.
Ні якого начальника,
ні тобі громади.
Вже й утік би чоловік,
так грошей немає.
Як не тиснеш клятий гріш,
він з рук вислизає.
Український мафіозі
змилювавсь над нами:
дав нам грошей на дорогу
й допоміг з квитками.
Повернулися додому,
Слава Тобі, Боже.
Свої люди — не татари:
може, хто pomoже.
І помогли: хто — молока,
хто — плесканчик сиру,

аби Панько із Феською
відновили силу. Кум позичив
трохи грошей, щоб він
розкрутився.
— Кум у нас таки хороший,
я не помилився,
що узяв його за кума. А
ти не хотіла.
— Ще що згадай! Як говориш
говори до діла.
Феська стала зовсім не та:
зла, як той собака.
Та й то правда: був він газда,
а тепер — бурлака.
Розкрутився. Та ще борги
віддавати мусить.
А як чує про доляри,
то його аж трусить.
Молодих тепер навчає.
Та чи ж то допоможе?
Нехай сидить, дурень, вдома
і живе, як може.
Зате Феська тепер стала
жінка гонорова:
у розмові так і вставить
італійське слово.
Розказує, що нібито
якийсь італіянець
кликав її на вечерю,
а потім у танець.
Просив її залишитись,
бо любить рудих.
Але Феська не лишилась,

бо вона не з тих.
Та й Панька пошкодувала:
пропав би без неї.
Повернулась! Й живе тепер
на перифереї!
Ото дурна! Була б собі
тепер вже сеньйора...
Та й зітхала. Чи з радості,
чи таки від горя.
Та ще іноді Панька
лихим оком мірить.
Сама собі щось вибреше —
сама ж і повірить.
Про Фещину перспективу
знало все село.
І Панько вже задумався:
— Може, що й було...
Але ж диви, яка жінка!
Дарма, що руда...
Стільки років жили добре,
а тепер — біда!
Хоч би хлоп був якийсь наш,
а то ж італьянець!
Так і знай, якесь ледащо
або так, поганець!
Що із жінкою робити —
вже не має гадки.
Злість Панька взяла така,
що пішов до Галки.
Не зраджував свою жінку,
а тепер-от зрадив.
Розводиться офіційно
кум йому не радив.

— То ж ганьба на все село!
Що не говори...
Як там навіть щось було...
Плюнь і розітри!
Послухали таки кума —
І не розвелись,
Все затихло, живуть мирно,
як було колись.
А як часом на екрані
Італію бачуть,
телевізор вимикають
і ледве не плачуть.

Зміст

Як куми черевики купували	1
Як куми депутата обирали.....	4
Як тітка Параска кумів мирила	5
Микитине кохання	13
Цікавий син	16
Коли родився в рідному краю	16
Лисиця в Інтернеті	17
Десерт	18
Пригода в підводному царстві..... >.....	19
Як рудий Панько в Італію їздив	27